

ἀπόχωμα τό, ἀμάρι. ἀπόχονμα Μακεδ. (Βελβ.) Πληθ. *ποχώματα* Ρόδ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ οὐσ. *χωμα*.

1) Πληθ., τὸ ὑπόλειμμα τοῦ σιταριοῦ μαζί με χώματα τὸ ἀπομένον εἰς τὸ ἄλῳνι Ρόδ. Συνών. ἀποσίταρο.

2) Γῆ ἀργιλλώδης χρήσιμος πρὸς τεκτονικὴν χρῆσιν Μακεδ. (Βελβ.)

ἀποχωματίζω Μποῆμ Ἀγριολούλ. 11.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ρ. *χωματίζω*.

Καλύπτω με *χωμα*, θάπτω: *Ἀποχωμάτισαν τὸν γιόν της*. Συνών. ἀποχώνω 1, παρὰ *χώνω*, *χωματίζω*, *χώνω*.

ἀποχώνω Κάρι. ἀποχόνω Σκυρ. *ποχώνω* Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Νεοκαισάρ. Νικόπ.) *πουχώνω* Καππ. (Ἀραβάν. Σινασσ. Φερτάκ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀποχώννυμι = φράσσω διὰ χωματώσεως.

1) Μετβ. κρύπτω ὑπὸ τὴν γῆν, θάπτω Καππ. (Ἀραβάν. Σινασσ. Φερτάκ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Νεοκαισάρ. Νικόπ.): *Τὰ λίρας πούχωσά τα 'ς σὴ χῆ ('ς τὴ γῆ)* Ἀραβάν. *Ποῦ τὸ πούχωσαν τὸ μάννα σου*; αὐτόθ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀποχωματίζω. β) Καλύπτω τὸν σπόρον ὑπὸ τὴν γῆν μετὰ τὴν σπορὰν ἰσοπεδῶν αὐτὴν Κάρι. Συνών. ἰσοδρομίζω, σβαρνίζω, σαρακλίζω. 2) Ἀμτβ. καλύπτομαι ὑπὸ χιόνος Σκυρ.: *Ἀπόχ'σε οὐλες ὁ τόπος. Ἄν κόψη ὁ ἀγέρας ἴσαμε τὸ βράδ' θ' ἀποχούση*.

ἀπόχωρα ἐπίρρ. Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ἀμαρι. ἐπιθ. ἀπόχωρος.

Χωριστά, χώρια, μακρὰν ἀπὸ τινος.

ἀποχώρησι ἡ, λόγ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀποχώρησις.

1) Ἡ ἔκ τινος τόπου ἀπομάκρυνσις τινος κατόπιν τοῦ στρατιωτικοῦ σαλπίσματος: *Σήμανε ἀποχώρησι*. 2) Τὸ πρὸς ἐπάνοδον τῶν στρατιωτῶν ἢ οἰκοτρόφων εἰς τοὺς κοιτῶνάς των σημαινόμενον σάλπισμα ἢ κτύπημα κώδωνος: *Βάρεσε ἀποχώρησι*.

ἀποχωρητήριο τό, λόγ. κοιν.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀποχωρῶ = ἀποβάλλομαι ὡς ἔκκρισις.

Μέρος ἔνθα ἀποπατεῖ τις, τὸ ἀφοδευτήριο. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀναγκαῖο 1.

ἀποχωρίζω κοιν. καὶ Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀποχωρίζου Πελοπν. (Λακων.) ἀποχωρίζου Τσακων. ἀποχωρίζου βόρ. ἰδιώμ. ἀποχωρίζω Κάρι. *ποχωρίζω* Ἰων. (Ἐρυθρ.) Κύπρ. Νίσυρ. Ρόδ. Τῆλ. κ.ά. *πουχωρίζου* πολλαχ. βορ. ἰδιώμ. ἐπιχωρίζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Τὸ ἀρχ. ἀποχωρίζω.

1) Διακρίνω, ξεχωρίζω τινὰ ἀπὸ τινος Τσακων.: *Ὦνι ἀποχωρίζου ντι ἀπὸ τὸν ἀνθίμι* (δὲν σὲ ξεχωρίζω ἀπὸ τὸν ἀδελφόν μου, σὲ θεωρῶ ὡς ἀδελφόν). 2) Διασπῶ τὰ μόλις συγκατατούμενα μέρη πράγματός τινος, οἶον ξύλου, πηλίνου ἀγγείου κττ. Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): *Ἐπεχώρτισα ἔναν σανίδ' ὀκισμένον Τραπ. Ἀποχώρτισον τὸ ξύλον Χαλδ.* 3) Χωρίζω ἀπ' ἀλλήλων σύνηθ. καὶ Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): *Βάλθηκε αὐτὴ ἡ παλαιογυναῖκα ν' ἀποχωρίση τὸ ἀντρούγγο. Ν' ἀποχωρίσης τὰ στεῖρα ἀπὸ τὰ γαλάρια - τὰ σκύβαλα ἀπὸ τὸ σιτάρι κττ. σύνηθ. Ἐντόκιούδεναν κ' ἐσέβα ἀνάμεσα τουν κ' ἐπεχώρτισ' αὐτ'ς (ἐντόκιούδεναν = ἀλληλοεδέρνοντο) Τραπ. Ὁ δεῖνα ἐπεχώρτισε ἀσ' ἐμᾶς τὸ παιδί μουνα Ὁφ. || Ἄσμ.*

Ὁχτρός ἔμπην 'ς τὴν μέσην μας γιὰ νὰ μᾶς *ποχωρίση* Κύπρ.

Ἀγάπη καὶ πολὺν σεβδᾶ ποῦ εἶχαμε τὰ θυό μας καὶ ὅποιος μᾶς ἀπεχώρισεν νὰ λάβῃ τὸν καμόν μας Νίσυρ.

Ἰγὼ 'χου τιτραβάγγιλου νὰ σᾶς ἀπουχωρίσου, μάννις χουρίζου ἀπ' τὰ πιδιὰ καὶ ἀδέρφι' ἀπὸν τ' ἀδέρφια (ἐκ μοιρολ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Καὶ ἀμτβ. χωρίζομαι σύνηθ. Φιληθήκανε καὶ ἀποχωρίσανε σύνηθ. || Γνωμ.

Τ' ἀδέρφια ὅταν σμίγουνε, ὁ ἥλιος ἀνατέλλει, καὶ ὅταν ἀποχωρίζουνε, πάει καὶ βασιλεύει

Αἴγιν. || Ἄσμ.

Ἐχτρός ἦμπε 'ς τὴ μέση μας γιὰ νὰ μᾶς 'ποχωρίση κ' ἐμεῖς δὲ 'ποχωρίζομε, γλινό μου κυπαρίσσι (γλινό = λιγνὸ) Ἰων. (Ἐρυθρ.)

Μονάχα 'ς τὴ ριζούλλα μου ἀντρούγυν' εὐλογήθη καὶ ὄρκο 'κανε 'ς τοὺς κλώνους μου νὰ μὴν ἀποχωρίση

Ἡπ. Καὶ μέσ. ἀπομακρύνομαι σύνηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): *Ἀποχωρίστηκε ἀπὸ τοὺς φίλους του σύνηθ. 'Κ' ἐπόρεσα ν' ἀποχωρίγουμε ἀσ' σὴ μάννα μου Τραπ. || Ἄσμ.*

Ἀχπάσκουμε καὶ 'ς σὰ μακρᾶ, 'ς σὴν ξενιτᾶν θὰ πάω καὶ πῶς θ' ἀποχωρίουμε καὶ 'κὶ ξέρω ντό θὰ φτάω

(ἀχπάσκουμε = ἐκκινῶ) Πόντ.

Ὅταν οἱ βλέπον, χαίρουμι καὶ τοὺν Θιὸ δουξάζου, καὶ ὅταν ἀπουχωρίζισι, τοὺν θάνατον φουνάζου

Ἄνδρ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ. 1, 150 (ἐκδ. RDawkins) «τὸ πρῶτον κάτεργον ἀποχωρίσθην». Καὶ μέσ. ἀλληλοπαθὲς σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. κ.ά.): *Ἀποτότε ποὺ ἀποχωριστήκαμε δὲν τὸν ξαναεῖδα. Ἀποχωριστήκαμε σὰν ἀδέρφια σύνηθ. Πῶς ν' ἀποχωρίουμεστιν! Κερασ. || Ἄσμ.*

Πουντὰν ἐποχωρίστημεν, λουλούδι μου καὶ ἀλλάξι, ἔβγαλα πάνω 'ς τὴν καρδιά ἀγιάτρευτο μαράξι

Τῆλ.

Τ' ἀδέρφια μίλιν πορπατοῦν τῶαί μίλιν συντυχάν-νουν τῶαί μίλιν συλλοῖζονται ποῦ 'ν νὰ 'ποχωριστοῦσιν

Κύπρ.

Μὰ δὲν ἤξέρω, μάθια μου, τὸ τί ἐποῖνήκα, γιὰ πῆρε ἀη γιὰ πῆρε ἀσ γιὰ ἐπιχωριστήκα

Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Χρον. Μορ. Η 8515 (ἐκδ. JSchmitt) «ὄρκον νὰ ποιήσω πρὸς ἐσᾶς νὰ μὴ ἀπεχωριστοῦμε». 4) Χωρίζομαι, ἀπομακρύνομαί τινος μετ' ἀντικ. δηλοῦντος τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ἀπὸ τοῦ ὁποίου γίνεται ὁ χωρισμὸς Νίσυρ. Πελοπν.: Ἄσμ.

Ποῦ 'ποχωρίζει σήμερον μένα ὁ ἀδερφός μου

Νίσυρ.

Μάννα, ἔπλυνα καὶ ἀπόπλυνα, 'ς τὸ σπῖτι δὲ γυρίζω, τὸν κυνηγὸ ποῦ μ' ἔπιασε δὲν τὸν ἀποχωρίζω

Πελοπν. Καὶ μέσ. κοιν. καὶ Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): *Ὁ δεῖνα δὲν ἀποχωρίζεται τὴ μάννα του - τὰ παιδιὰ του - τὸ τσιγάρο του - τὸ μπιστούνι του κοιν. Πῶς ν' ἀποχωρίσκουμε καὶ σε; Τραπ. 'Κ' ἐπορῶ ν' ἀποχωρίγουμε καὶ σε Χαλδ. || Ἄσμ.*

Τώρα 'φτασε τὸ τέρμενο κ' ἡ ὥρα ἡ πικραμένη ποῦ θὰ μᾶς ἀποχωριστῆς, λαμπάδα μου γραμμένη!

(ἐκ μοιρολ.) Πελοπν. (Λακων.)

ἀποχωρισιά ἡ, ἀποχωρισία Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀποχωρισίγια Πόντ. (Κερασ.) ἀποχωρισιά Λεξ. Δημητρ. *ποχωρισιά* Ἰων. (Κρήν.) *ποχωριδὰ* Κύπρ. Ρόδ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποχωρίζω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Ἀποχωρισμὸς ἐνθ' ἀν.: *Τὴν ἀποχωρισίαν αὐτ' κ' ἐπορῶ νὰ σύρω (ὑποφέρω) Χαλδ. || Φρ. Ἀποχωρισίαν κ' ἔχουν (ἐπὶ ἀνθρώπων στενωῶς συνδεδεμένων καὶ μὴ δυναμένων ν' ἀπο-*

